

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2012. április 5. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott ÉS TÁRSAI** ellen indított büntetőügyben a **Bács-Kiskun Megyei Bíróság** 2011. november 28. napján kihirdetett **11.Fk.327/2010/127.** számú ítéletének az **I. r.** és a **II. r.** vádlottra vonatkozó részét

m e g v á l t o z t a t j a

az alábbiak szerint:

Az I. és II. r. vádlottnak a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés bűntettéért értékelte cselekménye a Btk. 263/A. § (1) bekezdés a) pont **2. fordulata** szerint **minősül.**

Az I. r. vádlottal szemben kiszabott fegyház tartamát **14 (tizennégy) évre,**
a II. r. vádlottal szemben kiszabott fegyház tartamát **16 (tizenhat) évre súlyosítja.**

A Bács-Kiskun Megyei Bíróságnál Bny.138/2010/11. szám alatti bűnrel lefoglalását **megszünteti és megsemmisítését rendeli el.**

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést **hatályon kívül helyezi** és felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy a bűnügyi költség viseléséről a különleges eljárás keretében rendelkezzen.

Egyebekben az elsőfokú ítéletnek az I. r. és a II. r. vádlottra vonatkozó részét **helybenhagyja.**

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésükbe **beszámítja.**

Kötelezi az I. r. vádlottat **9.360.-(kilencezer-háromszázhatvan) Ft,** a II. r. vádlottat **11.887.-(tizenegyezer-nyolcszáznyolcvanhét) Ft** másodfokú eljárás során felmerült

bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Megállapítja, hogy **4.860.-(négyezer-nyolcszázhatvan) Ft** bűnügyi költség az állam terhéen marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság az I. r. és a II. r. vádlottak bűnösségét azonosan társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében, valamint lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntettében mondta ki.

Ezért az I. r. vádlottat mint visszaesőt, halmazati büntetésül 12 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra, a II. r. vádlottat mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 13 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az I. r. vádlott esetében a korábbi ügyében alkalmazott feltételes szabadságot megszüntette és kizárta a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezést jelentettek be:

- az ügyész, az I. és II. r. vádlottak terhére, a főbüntetés tartama miatt, a fegyház súlyosítása érdekében,
- az I. r. vádlott az emberölés büntetteként minősített cselekmény miatt emelt vád alóli felmentés, másodlagosan enyhítés végett - fellebbezésének írásbeli indokolásában másodlagosan már az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében,
- védője, védencének teljes körű felmentése végett,
- a II. r. vádlott az emberölés büntetteként minősített cselekmény miatt emelt vád alóli felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében, fellebbezése írásbeli indokolásában elsődlegesen megalapozottság hiánya okából történő felmentése végett,
- védője, védencének teljes körű felmentése, másodlagosan az emberölés büntetteként minősített cselekmény helyett testi sértés büntettének megállapítása és összességében a büntetés enyhítése végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és az ügyész a nyilvános ülésen az elsőfokú ügyész által bejelentett fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy az ún. középértékes büntetékiszabási szabályra vonatkozó utalás mellőzésére tett

indítványt, valamint a tényállás kismértékű helyesbítését indítványozta, továbbá azt, hogy a másodfokú bíróság mindkét vádlott esetében az emberölést nyereségvágyból elkövetettnek is minősítse. Egyebekben fenntartotta az érintett vádlottak büntetéseinek lényeges súlyosítását célzó ügyészi fellebbezést.

Kizárólag az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezése az alapos, a védelmi fellebbezések minden irányban alaptalanok.

Helyesen, törvényes és megalapozott indokkal foglalt állást az elsőfokú bíróság a védelmi bizonyítási indítvány elutasítása tárgyában. Ezt az ítélet tábla is osztotta; további bizonyításra nincs szükség, a lefolytatott bizonyítás nem hiányos és abban perrendi hiba sem volt tapasztalható.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges és lehetséges körben maradéktalanul lefolytatta, ennek eredményeképpen túlnyomórészt helyes tényállást állapított meg, amely csupán kismértékben megalapozatlan, a részleges megalapozatlanságot a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján történt tényállás kiegészítéssel, helyesbítéssel küszöbölte ki az alábbiak szerint [Be. 351. § (2) bekezdés b) pont és 352. § (1) bekezdés a) pont]:

Az elsőfokú tényállást a másodfokú bíróság akként helyesbítette (elsőfokú ítélet 11. oldal harmadik bekezdés harmadik sor), hogy a fiatalkorú III. r. elítélt a sértettek *után* drótozta be valótlan indokkal a kaput. Félreérthető megfogalmazás került a tényállásnak e részébe, amit a másodfokú bíróság a most írtak szerint kiküszöbölt.

E vádlottnak az előélet 10. pontban rögzített bűncselekménye quasi halmazatban van a most elbírált bűncselekményekkel, ezért ez a büntetett előélet szempontjából nem jön figyelembe, az majd összbüntetési eljárás alapjául szolgálhat.

Ami a folyamatban lévő büntetőeljárásokat illeti, mindkét fellebbező vádlottal szemben a Kecskeméti Városi Bíróság előtt 697/2010. szám alatt lopás büntette miatt van eljárás folyamatban, nem jogerős ítélet meghozatalára került sor 2012. január 19. napján.

A Kecskeméti Városi Bíróságon 7.B.485/2011. szám alatt van folyamatban büntetőeljárás lopás büntette miatt az I. és II. r. vádlottal szemben, továbbá I. - II. r. vádlottal szemben 20.B.1581/2010. szám alatt, míg 7.B.1423/2010. szám alatt a II. r. vádlottal szemben, 5.B.832/2009. szám alatt az I. r. vádlottal szemben folyik eljárás.

Csekély jelentőségű eljárási szabálysértésként észrevételezte a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék az ügyész vádismertetését követően a Be. 288.§. (3) bekezdésében írt szabály ellenére nem nyilatkozta a vádlottakat a vádra (59. sorszámú jegyzőkönyv), hanem azt egy későbbi jegyzőkönyvben pótolta (69. sorszámú jegyzőkönyv). Az eljárási szabálysértésnek azonban az ügy érdemére nem volt kihatása, ezért az ítéletábra azt csupán jelezte.

Egyebekben, a lefolytatott bizonyítás eredményeképpen tehát az elsőfokú bíróság mindenben megalapozott tényállást állapított meg.

Kellő elmélyültséggel foglalkozott a törvényszék az egymással szembenálló bizonyítékokkal. Megfelelő indokát adta annak, hogy a vádlottak egymásnak és önmaguknak is ellentmondó vallomásaival szemben miért a sértetti vallomásokat és az azokat támogató bizonyítékokat fogadta el a tényállás alapjául. Perrendszerűen járt el, mikor bizonyos, a sértetti és az azt támogató körből származó vallomások egyes részeit - jellemzően azokat, amelyek egymással koherensek voltak - elfogadta, másokat viszont nem. Megszokott módja ez a mérlegelésnek, ami nem sérti az eljárás perrendszerűségét (BH 1988. 418.).

A felmentést célzó védelmi fellebbezések - a vádlottak részéről benyújtott terjedelmes írásbeli indokolások különösen - azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére fogadta el a sértettek vallomásait és a támogató bizonyítékokat, hogy a sértettek sokszor maguknak és egymásnak is ellentmondó vallomásokat tettek. Ugyanakkor saját maguk szavahihetőségét hangoztatták.

A bizonyítékok mérlegelése körében elfoglalható jogi álláspont fent már jelzett és helyes módszerén túl az ítéletábra arra is rámutat, hogy az elsőfokú bíróság megfelelő gondossággal vizsgálta valamennyi bizonyíték bizonyító erejét és a vádlottak, valamint a sértettek és a tanúk vallomásainak alapulvételével különösen figyelmesen vizsgálta az orvos-, fegyver- és fizikus szakértői véleményeket és ezek összevetésével azokat a biztonsággal meg nem állapítható körülményeket nem is róta a vádlottak terhére, melyek nem voltak kétséget kizáróan bizonyíthatók, szemben azokkal, amelyekre vonatkozóan levonhatók voltak a megalapozott következtetések.

A bizonyítékok zárt logikai láncot alkottak, azok egyes részegységeiben következetlenség vagy inkoherencia nem volt tapasztalható így az elsőfokú bíróság a sértetlen és szakadatlan logikai lánc követésével szükségképpen és megalapozottan vont le a következtetést, hogy a vádlottak a terhükre rótt bűncselekményeket elkövették.

Különösen igaz ez a lövésekkel kapcsolatban adott fegyverszakértői és fizikusszakértői vélemények mérlegelésére, melyek alapján az elsőfokú bíróság szükségképpen kellett megállapítsa, hogy három lövés történt két különböző

lőirányból, amiből más logikus, életszerű és a köztapasztalanak is megfelelő következtetés, minthogy azt a vádlottak adták le, nem volt levonható. A sértettek által használt gépjármű menekülési, haladási irányát és sebességét is alapulvéve a becsapódó lövedékekből következtethető lőirányok biztos támpontot adtak a szakértőknek annak kimondásához, hogy két különböző irányból összesen három lövés dördült, melyeknek egyike sem ún. Slavia légfegyverből történt.

A lőfegyver-jellegre folytatott bizonyítás is célra vezetett, a fegyverszakértő a próbapadon leadott lövés energiájából természetszerűen következtetett arra, hogy a vádlottak tűzfegyvert használtak.

A védelmi fellebbezések, köztük a II. r. vádlottnak a hatályon kívül helyezést célzó fellebbezése is nem más, mint a bizonyítékok eltérő mérlegelését célozzák; azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el a vádlottak védekezését, hanem a terhelő bizonyítékokra alapította a tényállást, illetve a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem esetében a II. r. vádlott a megalapozatlanságot sérelmezi.

Az elsőfokú tényállás a már a kifejtettek szerint mindenben megalapozott, ezért hatályon kívül helyezésére nincs törvényes indok és a törvényen alapuló, ezért irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően a megalapozott tényállás esetén nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére (felülmérlegelésére) a fellebbviteli eljárás során. Ebből következik, hogy a felmentést, illetve hatályon kívül helyezést célzó védelmi fellebbezések nem vezethettek eredményre.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett mindkét vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is törvényes azzal, hogy a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette esetében a lőfegyver és lőszer *megszerzésének* elkövetési magatartásával valósították meg a vádlottak e bűncselekményt. Több elkövetési magatartással megvalósítható bűncselekmény esetén a fordulatra mindig utalni kell, ezért az ítéletábra azt pótolta.

A jogi indokolás körébe tartozó kérdés a jogos védelem problematikája, amelyben az ítéletábra is nemlegesen foglalt állást, miután arra adat nem merült fel, hogy a vádlottakat közvetlenül fenyegető támadás érte volna a sértettek részéről mellyel szemben lőfegyverrel kellett volna tanúsítaniuk elhárító cselekményt. Ilyen közvetlen támadásra maguk a vádlottak sem hivatkoztak. Éppen ellenkezőleg, a vádlottak előre felkészültek arra, hogy a sértettekkel leszámolnak, egy esetleges támadás bevárása nélkül.

Nem osztotta azonban a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészségnek az élet elleni cselekmény nyereségvágyból elkövetettkénti minősítését célzó fellebbezési kérelmét sem.

Irányadó abban a bírói gyakorlat, hogy ez a minősítő körülmény kizárólag abban az esetben állapítható meg, amennyiben a nyereség megszerzése mint haszonszerzési motiváció *közvetlen*. Amint arra a Magyar Büntetőjog Kommentárja (HVG ORAC kiadó) idevágó része is rámutat, a nyereségvágyból elkövetett emberölés megállapításának feltétele, hogy az elkövető szándéka a véghezviteli magatartás megkezdésekor a számára idegen dolog megszerzésére, illetve a vagyoni haszon elérésére irányuljon. Kétségtelen, hogy az élet elleni bűncselekmények körében vannak olyan esetek is, amelyeket az anyagi szemszög motivál, vagy az elkövető szándéka csak közvetve irányul pénz-értékben is kifejezhető vagyoni haszon megszerzésére. Az anyagi jellegű kötelezettség teljesítése alóli kibúvás formálisan jogszerűnek tűnik, az ilyen eset azonban - figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvében foglalt jogértelmezésre is - nem a nyereségvágyból, hanem esetleg az aljas indokból, vagy célból elkövetett emberölés fogalma alá vonható.

A fellebbviteli főügyészség által hivatkozott, a dolog megtartása céljából megvalósított emberölés arra az esetre vonatkozik, amennyiben a jogellenesen - bűncselekménnyel - megszerzett vagyon, vagy vagyontárgy közvetlen megtartása érdekében kerül arra sor. Ebből következik, hogy a nyereségvágyból elkövetettség - és ezzel összefüggésben az egyéb aljas indok, vagy cél - nem állapítható meg a jelen ügyben. Utóbbi azért nem, mert nincs olyan erkölcsileg mélyen elítélendő ok (a Fiat Brava személygépkocsi esetleges visszajuttatásának elkerülése), ami a vádlottak terhére lenne róható és kimerítené az aljas indok, vagy cél motívumának törvényi és jogértelmezési kritériumait (I. Kommentár első kötet 29. pótlás 368. oldal és 39. pótlás 321. oldal, valamint Complex DVD jogtár e-kommentárja a Btk. 166. §-hoz).

Ebből következik, hogy a fellebbviteli főügyészségnek e minősítő körülmény megállapítását célzó indítványát az ítélet tábla nem osztotta.

Ami a büntetés kiszabását illeti, a másodfokú bíróság helyesbítette az elsőfokú bíróságnak a Btk. 2. §-ára hivatkozását akként, hogy az elkövetéskor hatályban volt büntető törvényt azért kellett alkalmazni, mert az a főszabály és az elbíráláskor hatályos törvény kedvezőbb elbírálást nem tett lehetővé; éppen ellenkezőleg, az újabb törvény lényegesen súlyosabb (önmagában a középértéktől kiindulás, mint büntetékiszabási kötelezettség miatt).

Az elsőfokú bíróság által felsorolt súlyosító körülményeket kiegészítette a másodfokú bíróság azzal, hogy a vádlottak az emberölésre különösen alkalmas eszközt használtak (lőfegyver) ami a Kúria 15. számú irányelve I/A/a. pontja értelmében súlyosító.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az emberölés miatti szabadságvesztés speciális felső tartamát 15 évben jelölte meg, miután az az elkövetéskori törvény szerint is már 20 év volt. Ehhez képest azonban helyesen értékelte súlyosítóként a halmazatot, miután e felső határ a Btk. 85. § (1) (2) (3) bekezdése szerinti halmazati szabályra figyelemmel felével már nem volt emelhető, így nem ütközik a kétszeres értékelés tilalmába.

Tévedett azonban a szabadságvesztés mértékének a meghatározásában.

A vádlottak előre kitervelten, emberölésre különösen alkalmas eszköz használatával, vitathatatlan egyenes szándékkal kísérelték meg több ember sérelmére a súlyos beszámítású bűncselekményt, ugyancsak kiemelkedően súlyos büntetési tétellel fenyegetett közrend elleni bűncselekménnyel bűnhalmazatban. A Btk. 137. 14. pontja szerinti visszaeső, illetve a 16. pontja szerinti többszörös visszaeső vádlottak esetében a 10-20 évig, vagy életfogytig terjedő szabadságvesztéssel büntetett, kétszeresen is minősülő emberölés és lőfegyverrel, valamint lőszerezéssel visszaélés büntette miatt halmazati büntetésül kizárólag lényegesen súlyosabb szabadságvesztés szolgálja a Btk. 37. §-ában megfogalmazott büntetési célokat. Annak ellenére, hogy az élet elleni bűncselekmény csak a kísérlet szakába jutott, megállapítható, hogy ez a kísérlet közeli és komplett kísérlet volt, sérülések keletkeztek, a vádlottak mindent megtettek annak érdekében, hogy a sértettek életét kioltassák. Az eredményt kizárólag a sértetteknek a sikeres menekülése és időben történő orvoshoz jutása hátráltatta el, amiben a vádlottaknak nem volt szerepe, sőt, kiemelendő, hogy a sértetteket még üldözőbe is vették és adott esetben még a közúti közlekedés rendjének sérelmével járó bűncselekmény megállapítására alkalmas magatartást is tanúsítottak, jóllehet az nem volt vád tárgyává téve. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az I. r. vádlott feltételes szabadság tartama alatt követte el a bűncselekményt, szabadulása után pár hónappal.

Ezekre a körülményekre figyelemmel az ítéletábra álláspontja az, hogy mindkét vádlottal szemben halmazati büntetésül lényegesen súlyosabb főbüntetés kiszabása indokolt, ezért a Be. 372. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletnek az I., II. r. vádlottakra vonatkozó részét megváltoztatta és főbüntetéseiket a már írt mértékre súlyosította.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései közül a bűnjelekre vonatkozó hiányos, mert egy bűnjel sorsáról az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ezért - az elsőfokú bíróság által felhívott törvényhelyek alapján - ez utóbbi bűnjel - sörétek - lefoglalását

megszüntette és miután azok értéktelenek és senki nem tartott azokra igényt, megsemmisítésüket rendelte el.

Az elsőfokú ítéletnek a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezése érdemi felülbírálatra nem alkalmas. Nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság mely költséget mely vádlottra terhelte, s mivel az egyetemlegesség folytán a jogerős vádlottakat is érint, annak helyesbítésére a másodfokú eljárásban nem volt mód.

Ezért a másodfokú bíróság a Be. 375. § (1) bekezdésnek megfelelő alkalmazásával az elsőfokú ítéletnek a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és felhívta az elsőfokú bíróságot a Be. 578. § (1) bekezdése szerinti különleges eljárás lefolytatására.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 386. §-a zárja ki.

Szeged, 2012. április 5.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva s.k. a tanács elnöke, Dr. Katona Tibor s.k. a tanács tagja, előadó, Dr. Mezőlaki Erik s.k. a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Fkf.II.586/2011/29. számú ítélete és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 11.Fk.327/2010/127. számú ítéletének az I. r. és a II. r. vádlottakra vonatkozó és a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2012. április 5.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva s.k. a tanács elnöke